Finansutskottets betänkande 1987/88:16

om anslag till sparfrämjande åtgärder (prop. 1987/88:100 bil. 9 punkt F 7)

FiU 1987/88:16

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet frågor om spardelegationen samt anslaget till sparfrämjande åtgärder. Utskottet biträder regeringens förslag till medelsberäkning och avstyrker samtidigt tre motioner, däribland två med krav på att spardelegationen skall avvecklas.

Moderata samlingspartiets, folkpartiets och centerns företrädare i utskottet har i en gemensam reservation ställt sig bakom kraven på en avveckling av spardelegationen.

Inledning

I detta betänkande behandlar utskottet

dels proposition 1987/88:100 bilaga 9 Finansdepartementet, i vad avser punkt F 7 Sparfrämjande åtgärder,

dels de under allmänna motionstiden väckta motionerna
1987/88:Fi604 av Marianne Carlström m.fl. (s),
1987/88:Fi607 av Anne Wibble m.fl. (fp) i vad avser yrkandena 5 och 6,
1987/88:Fi613 av Carl Bildt m.fl. (m) i vad avser yrkande 3.

Utskottet kommer att behandla sparfrågor även i betänkande FiU 1987/88:21. I det sammanhanget tar utskottet bl.a. upp övriga under allmänna motionstiden väckta förslag till sparstimulanser.

SJUNDE HUVUDTITELN

Propositionen

I proposition 1987/88:100 bilaga 9 (finansdepartementet) har regeringen – efter föredragning av statsrådet Bengt K Å Johansson – under punkt F 7 (s. 111–112) föreslagit riksdagen att till Sparfrämjande åtgärder för budgetåret 1988/89 anvisa ett reservationsanslag av 16 640 000 kr.

Motionerna

1987/88:Fi604 av Marianne Carlström m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ökade befogenheter för spardelegationen att stödja hushållsekonomiska projekt.

1 *Riksdagen 1987/88. 5 saml. Nr 16*

1987/88:Fi607 av Anne Wibble m.fl. (fp) vari yrkas

5. att riksdagen begär att regeringen beslutar att avskaffa spardelegationen,

6. att riksdagen avslår finansdepartementets begäran om anslag till sparfrämjande åtgärder, F 7, för budgetåret 1988/89 om 16 640 000 kr.

1987/88:Fi613 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

3. att riksdagen beslutar avslå förslaget att till Sparfrämjande åtgärder för budgetåret 1988/89 skall anvisas ett reservationsanslag av 16 640 000 kr.

Utskottet

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att 16,6 milj. kr. anvisas för *sparfrämjande åtgärder*. Medelsberäkningen innebär att spardelegationen under det kommande budgetåret kan bedriva sina sparfrämjande insatser på i stort sett oförändrad nivå. Häri ingår att spardelegationen förutsätts avsätta 0,7 milj. kr. till konsumentverket för att stärka konsumentfrågornas ställning i skolorna genom fortbildning av lärare.

Folkpartiet och moderata samlingspartiet begär i *motionerna Fi607* resp. *Fi613* att spardelegationen avskaffas och att förslaget till medelsanvisning avvisas av riksdagen. Som motiv härför framhålls i motion Fi613 att det inte är statens uppgift att bedriva sparpropaganda. Statsmakterna bör i stället skapa gynnsamma förutsättningar för sparandet.

Vid föregående riksmöte avslog riksdagen liknande motionskrav på förslag av finansutskottet (FiU 1986/87:24). I det sammanhanget erinrade utskottet om de sparstimulerande åtgärder som statsmakterna vidtagit under senare år. Utskottet såg ingen motsättning mellan å ena sidan en ekonomisk politik som främjar sparande och å andra sidan olika informationsinsatser som görs för att på ett pedagogiskt sätt informera hushållen om värdet av och möjligheterna till att utnyttja olika sparformer.

Utskottet anser alltjämt att det är värdefullt om statens insatser för att skapa gynnsamma förutsättningar för sparandet kompletteras med olika informationsaktiviteter kring sparandet. Spardelegationen har här en viktig uppgift att fylla. Utskottet avstyrker därför förslaget om att delegationen skall avskaffas.

I *motion Fi604* av Marianne Carlström m.fl. (s) föreslås att *spardelegationen* skall få *ökade befogenheter* att stödja hushållsekonomiska projekt. Bättre kunskaper i hushållsekonomi skulle mer än några andra åtgärder skapa förutsättningar för ett ökat hushållssparande, anför motionärerna.

Enligt utskottets mening är det angeläget att man prövar olika vägar att stimulera sparandet. Spardelegationen har för sin del tidigare lämnat stöd till olika projekt liksom till studieförbund som tagit upp sparfrågor på sina program. Av budgetpropositionen framgår vidare att spardelegationen förutsätts avsätta medel för att stärka konsumentfrågornas ställning i skolorna genom fortbildning av lärare. Utskottet förutsätter att spardelegationen är oförhindrad att pröva även ansökningar av det slag som motionärerna aktualiserat. Något särskilt initiativ från riksdagens sida är enligt utskottets mening därför inte erforderligt. Utskottet avstyrker med hänsyn härtill motion Fi604.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *sparfrämjande åtgärder*
att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100 bilaga 9 punkt F 7 samt med avslag på motionerna 1987/88:Fi607 yrkandena 5 och 6 samt 1987/88:Fi613 yrkande 3 till *Sparfrämjande åtgärder* för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 16 640 000 kr.,

2. beträffande *ökade befogenheter för spardelegationen*
att riksdagen avslår motion Fi604.

Stockholm den 12 april 1988

På finansutskottets vägnar

Arne Gadd

Närvarande: Arne Gadd (s), Anne Wibble (fp), Roland Sundgren (s), Bo Södersten (s), Rune Rydén (m), Lisbet Calner (s), Filip Fridolfsson (m), Gunnar Björk (c), Arne Kjörnsberg (s), Hugo Hegeland (m), Margitta Edgren (fp), Rolf Kenneryd (c), Leif Marklund (s), Maj-Lis Landberg (s) och Jörn Svensson (vpk).

Reservationer

1. Sparfrämjande åtgärder (mom. 1)

Anne Wibble (fp), Rune Rydén (m), Filip Fridolfsson (m), Gunnar Björk (c), Hugo Hegeland (m), Margitta Edgren (fp) och Rolf Kenneryd (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Vid föregående" och slutar med "skall avskaffas" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det inte är statens uppgift att bedriva sparpropaganda. Statsmakterna bör i stället skapa gynnsamma förutsättningar för sparandet. Hushållssparandet bör stimuleras genom en ekonomisk politik som främjar tillväxt och håller inflationen nere samt genom skatteregler som gynnar ökat hushållssparande. Genomförandet av den s.k. engångsskatten på pensionssparande, slopandet av avdraget för aktieutdelningar etc. är inte förenliga med en effektiv statlig sparpolitik. Spardelegationens egna initiativ till sparkampanjer har inte bidragit till att öka trovärdigheten. Utskottet delar därför motionärernas uppfattning att spardelegationens verksamhet bör upphöra. Några ytterligare medel för verksamheten bör därför inte anvisas för nästa budgetår.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *sparfrämjande åtgärder*

att riksdagen med bifall till motionerna 1987/88:Fi607 yrkandena 5 och 6 samt 1987/88:Fi613 yrkande 3 avslår förslaget i proposition 1987/88:100 bilaga 9 punkt F 7 att anvisa medel för sparfrämjande åtgärder.

2. Ökade befogenheter för spardelegationen (mom. 2, motiveringen)

Anne Wibble (fp), Rune Rydén (m), Filip Fridolfsson (m), Gunnar Björk (c), Hugo Hegeland (m), Margitta Edgren (fp) och Rolf Kenneryd (c) anser att den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "motion Fi604" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att spardelegationens verksamhet bör upphöra. Det finns därför inte skäl att överväga någon utvidgning av arbetsuppgifterna som föreslås i motion Fi604. Motionen avslås.

Särskilt yttrande

Ökade befogenheter för spardelegationen (mom. 2)

Jörn Svensson (vpk) anför:

De brister som motionärerna vill komma till rätta med är i långa stycken en direkt följd av de försämringar som på senare år skett på det konsumentpolitiska området. Motion Fi604 (s) ger därmed belägg för att vänsterpartiet kommunisterna haft rätt i sina varningar när partiet tidigare motsatte sig bl.a. att hemkonsulenterna avvecklades och hemkunskapsundervisningen i skolorna begränsades.

gotab Stockholm 1988 15046